

گزارش تحلیلی پرسون؛

کرونا، سلیقه زنان برای آرایش را تغییر داد

در این گزارش خواهید خواند، تأثیر بلندمدت ماسک زدن در میان زنان منجر به تغییر ذوق و سلیقه آنها برای انتخاب نوع آرایششان - حتی در آینده پساکروناپی خواهد شد.

سایت خبری پرسون - گوناگونی رنگ اجناس پشت ویتترین چشم را برای چند لحظه‌ای به خود خیره کرده بود. رژلب، انواع و اقسام کرم‌های صورت و مدادهایی که احتمالا هر کدام کارکردی متفاوت برای زیباتر شدن چهره زنان دارند. در همین حین که مشغول واری و دید زدن در یک فروشگاه لوازم آرایشی در مرکز شیراز بودم، خانم بهادری، فروشنده آنجا با خطاب قرار دادن من گفت: «بفرمایید آقا». حتما حضور من به عنوان یک مرد در آن محل خرید برایش کمی عجیب بود. به ویژه وقتی که کاغذ توی دستم را که پر از آمار و ارقام بود را نگاه کرد، کنجکاوتر شد. خودم را به عنوان خبرنگاری معرفی کردم که مشغول تهیه گزارش در مورد وضعیت خرید و فروش لوازم آرایشی زنان در روزهای کروناپی است. بعد از این که اعتماد او را برای گفت‌وگو جلب کردم، خودش مشتاقانه از سیر تا پیاز افت و خیز خرید لوازم آرایشی را این گونه برایم تشریح کرد: از سال گذشته تا کنون، یک وضعیت عجیب در خرید لوازم آرایشی برای زنان به وجود آمده که تحلیل نظری آن بسیار مهم است. گرایش به غلظت آرایش، در نیمه بالایی صورت زنان بالاتر رفته است!

خانم بهادری پس از گفتن این جمله، مکثی کرد و منظورش را توضیح داد: از یک سو به خاطر پوشیده شدن و لب و دهان توسط ماسک، اعتنایی کمتر از پیش به خرید رژلب و ماتیک می‌شود و از سوی دیگر استقبال بیشتری نسبت به خرید ریمل و مداد و سایه به وجود آمده است. این حالت را نمی‌توان به همه زنان تعمیم داد؛ با این حال تجربه من طی یک سال اخیر این را ثابت کرده که بسیاری از مشتری‌هایم که پیشتر برای هر جزء چهره‌شان یکی از اقلام آرایشی را خریداری می‌کردند، توازن را به هم زده‌اند و میل دارند زیبایی‌شان را به قسمت بالایی چهره انتقال دهند؛ چرا که راهی ندارند، زدن ماسک اجتناب‌ناپذیر است.

تحقیقات و مطالعه‌ای که در طول چهار هفته اخیر برای تکمیل این گزارش داشتم بر گفته‌های خانم بهادری صحت می‌گذاشت. بنابر گزارشی که پیشتر در یکی از رسانه‌های کشور منتشر شده بود، فروش رژلب در پایتخت در حدود ۵۰ درصد کاهش داشته، در مقابل نیز خرید ریمل و چسب مژه و خط چشم تقریباً با افزایش ۴۰ درصدی مواجه بوده است.

فروش رژلب در پایتخت در حدود ۵۰ درصد کاهش داشته، در مقابل اما خرید ریمل و چسب مژه و خط چشم تقریباً با افزایش ۴۰ درصدی مواجه بوده است.

به نظر می‌رسد این نسبت آماری تنها به تهران مرتبط است. طبیعتاً شرایط فرهنگی و اقلیمی حاکم بر هر کدام از شهرهای کشور، بر خرید و فروش اقلام آرایشی نیز تأثیر دارد. برای فهم بهتر این چالش، شماره سه تن از فروشندگان لوازم آرایشی زنانه را در سه نقطه مختلف از کشور تهیه کردم و پس از تماس گرفتن و گفت‌وگو درباره آماری که در بالا ذکر شد، برخی از آنان چنین ارقامی را در شهرشان صادق نمی‌دانستند؛ یکی از آنها در زاهدان زندگی می‌کرد، یکی در خرمشهر و دیگری در دهرشت. حاصل این سلسله گفت‌وگوها را می‌توانم در ۲ بند خلاصه کرد. آنچه که در ادامه می‌آید بر اساس گفته‌های فروشندگان اقلام آرایشی تدوین شده است:

۱- در استان‌هایی مانند سیستان و بلوچستان و خوزستان به دلیل بافت فرهنگی و استیلای سنت‌های قومی و همچنین نقش فرهنگی زن، خرید رژلب در پیش، و پس از شیوع کرونا تغییر بسیار زیادی نداشته است؛ از جمله دلایل این امر را می‌توان در حضور محدودتر زن در جامعه کلان‌شهری و همچنین پایبندی او به فرهنگ قومی، عشیره‌ای و روستایی بیان کرد. به این ترتیب بیشتر زنان در این مناطق همان میزان آرایشی را که پیش از کرونا در خانه و محل زندگی خود داشتند، با کمی تغییر همچنان نیز دارند. نسبت خرید لوازم آرایشی متعلق به بخش بالایی صورت، مثل مداد و ریمل به لوازم متعلق به نیمه پایینی، مانند رژلب تغییر چندانی نداشته است.

بیشتر بخوانید؛

کرونا، ریش و موی مردان را بلند کرد

۲- هر چه قدر از شهرهای کوچک دور می‌شویم و به کلان‌شهرها نزدیک می‌شویم این نسبت آماری بیشتر می‌شود. شاید با کمی مسامحه بتوان گفت هر چقدر شهرها پرجمعیت‌تر می‌شوند، میزان بی‌اعتنایی زنان به آرایش بخش زیرماسک صورتشان بالاتر می‌رود و در عوض بر غلظت آرایش در قسمت‌های بیرون از ماسک شدت می‌یابد.

این پدیده که برای من به عنوان یک روزنامه‌نگار بسیار قابل توجه بود، اصلی‌ترین هدف و انگیزه برای نوشتن این گزارش به شمار می‌رفت. به باور من شیوع کرونا، نوع جدیدی از مناسبات فرهنگی را برای انسان‌ها رقم زده که معیارهای زیبایی‌شناسی چهره را نیز دگرگون کرده است. همواره به این موضوع فکر می‌کردم و از زوایای مختلف آن را بررسی می‌کردم؛ اما وقتی که با آمارها و تحقیقات فوق‌آن‌ها را محک زدم، بیش از پیش راغب شدم که در این رابطه پرس‌وجو کنم.

کرونا نوعی از مناسبات فرهنگی را برای انسان‌ها رقم زده و معیارهای زیبایی‌شناسی چهره را دگرگون کرده است.

در ابتدا به سراغ یک آرایشگر زنان رفتم. مهسا خانم بیش از تجربه‌اش دست به مطالعه زده است؛ با اینکه در حدود سی و چند سال سن دارد، اما با چم و خم تغییر سلیقه زنان در این روزها آشنایی دارد و در این رابطه کتاب‌هایی هم خوانده است. وقتی از او پرسیدم که آیا واقعا بیماری کرونا می‌تواند منجر به تغییر سلیقه زنان در انتخاب آرایششان شود بحث مفصلی را پیش کشید که این طور آغاز شد: واقعیت این است که در روزهای پیش از شیوع کرونا نیز همه زنان برای کسب اعتماد به نفس در جامعه آرایش نمی‌کردند. اتفاقا بسیاری از زنان برای دل خودشان، حتی اگر قرار باشد روزها در خانه حبس باشند نیز میل به زیباتر کردن چهره خودشان را دارند؛ این طبیعت زنانگی است و در همه جای دنیا مصداق دارد.

او معتقد بود: زیبایی‌شناسی در حالت کلی یک فلسفه جمعی دارد. در زمان قاجار ابروی پیوسته و خال روی صورت، زنان را در نظر جنس مخالف زیبا نشان می‌داد؛ این ویژگی‌ها در چند قرن اخیر معیارهای زیبایی‌شناسی چهره بودند. با پیروگی مدرنیته بر تمامیت فرهنگ ایران رفته رفته آن معیارهای زیبایی‌شناسی رنگ باختند و جایشان را متر و معیارهای دیگری پر کرد.

مهسا خانم می‌گفت: از یک سال پیش تا کنون که بسیاری از زنان شهرنشین ایرانی ماسک بر چهره می‌زنند و لب و دهانشان دیگر آن سرخی قبل را ندارد، این مکان هست که رفته‌رفته به یک رسم بدل شود و در نهایت معیارهای زیبایی‌شناسی چهره را آن گونه تغییر دهد که حتی پس از کرونا نیز زنی زیباتر به نظر آید که کمترین تغییر را در بخش پایینی صورتش داشته باشد. البته این‌ها همه حدس و گمان‌هایی است که می‌توان به صورت شهودی و منطقی بیان کرد، اما اینکه در آینده چه رخ خواهد داد معلوم نیست.

صحبت‌های این زن جوان آرایشگر من را به فکر واداشت. به این فکر می‌کردم که این معیارها آنچنان جمعی خواهند شد، که حتی آن دسته از زنان غیرشهر نشین نیز که در این گزارش به آن‌ها اشاره شد و معلوم شد که آن‌ها کمتر دچار این تغییر معیارهای زیبایی‌شناسی چهره شده‌اند را نیز تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. به قول مهساخانم هیچ چیز مشخص نیست؛ کسی از آینده خبر ندارد. شاید ذوق و سلیقه جمعی دگرگون شد.

این دومین شماره از سلسله گزارش‌های پرسون در مورد تأثیر کرونا بر ذوق و سلیقه در انتخاب چهره بود. پیشتر نیز در گزارشی تحت عنوان «کرونا، ریش و موی مردان را بلند کرد» به موضوع تأثیر کرونا بر بلند نگه داشتن ریش در میان مردان پرداخته شد.

سعید دهقانی-استان فارس